

Gıda, Gıda ile Temas Eden Madde ve Malzemeler ile Yem ve Yemlik Maddelerin İhracatında Sağlık Sertifikası Düzenleme ve İhracattan Geri Dönen Ürünler için Uygulama Tebliği

Amaç

Madde 1-

(1) Bu tebliğin amacı; gıda maddeleri ve gıda ile temas eden madde ve malzemeler ile yem ve yemlik maddelerin ihracat aşamalarında gıda ve yem güvenilirliğine yönelik, varsa yapılacak kontroller sonucunda Sağlık Sertifikası düzenlenmesi, onaylanması ve ihracattan geri dönen ürünlerin yurtiçine girişinde uyulacak ve uygulanacak usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

Madde 2-

(1) Bu tebliğ; gıda maddeleri ile gıda ile temas eden madde ve malzemeler ile yem ve yemlik maddelerin ihracat aşamalarında gıda ve yem güvenilirliğine yönelik, varsa gerekli kontrollerin yapılması ve Sağlık Sertifikası düzenlenmesi, onaylanması ve ihracattan geri dönen ürünlerin yurtiçine girişindeki iş ve işlemleri kapsar.

(2) Alıcı ülke taleplerine göre özel mevzuatı yayımlanarak sertifika formatı ve içeriği ayrıca belirlenen gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemeler ile yem ve yemlik maddelerin ihracatında; kendi özel mevzuatında yer alan hükümler saklı kalmak kaydıyla bu tebliğ hükümleri de uygulanır.

Hukuki Dayanak

Madde 3-

(1) Bu tebliğ, 441 sayılı "Tarım ve Köyşleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevlerine İlişkin KHK" ile 5996 sayılı "Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu"nun 31 inci, 32 inci ve 34 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- (1) Bu tebliğin uygulanmasında;

- a) **Bakanlık:** Tarım ve Köyşleri Bakanlığı,
- b) **Beyanname:** Üretici/ihracatçı veya temsilcisi tarafından düzenlenen, ürün ve/veya ürünler ile firma bilgilerinin ve taleplerinin yer aldığı başvuru belgesi (Ek-1),
- c) **Ekli Liste:** Üretici/ihracatçı veya temsilcisi tarafından düzenlenen, ürün ve ihracat bilgilerini içeren belge (Ek-2),
- d) **Taahhütname:** İhraç edilmek istenen ürünün Türk Gıda Mevzuatı dışında, alıcı ülke kriterleri doğrultusunda üretildiğini beyan eden belge (EK-3),

- e) **Yetki Belgesi:** Üretici/ihracatçı firma çalışanının ihracat iş ve işlemlerini takip etmeye yetkilendirildiğini gösterir belge,
- f) **Vekaletname:** İhracat iş ve işlemlerini takip edecek kişiye yetki verildiğine dair noterden onaylı belge,
- g) **İmza Sirküsü:** Üretici/ihracatçının noter onaylı imza örneği,
- h) **Resmi Kontrol:** Kontrol görevlilerinin verilen yetki çerçevesinde gerçekleştirdikleri belge kontrolü, denetim, numune alma, analiz, izleme ve benzeri kontroller,
- i) **Numune Alma:** Üründen, varsa alıcı ülke kriterlerine veya Türk Gıda Mevzuatına uygunluğunu kontrol etmek amacıyla örnek alınması,
- j) **Analiz Raporu:** Resmi prosedür ile gönderilen numunelerin laboratuvarca yapılan analizleri sonucunda düzenlenen, analiz sonuçları ile numunenin mevzuata uygunluğu ile ilgili yapılan değerlendirmeyi gösteren raporu,
- k) **Uygunsuzluk:** İhraç edilmek istenen ve/veya ihracattan geri dönen ürünün alıcı ülke ve/veya Türk Gıda Mevzuatına uyumsuz olma durumu,
- l) **Sertifika:** Sağlık Sertifikası,
- m) **Genel Müdürlük:** Bakanlık Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü,
- n) **İl/İlçe Müdürlüğü:** Yetkili İl/İlçe Tarım Müdürlüğü,
- o) **GGBS:** Gıda Güvenliği Bilgi Sistemi,
- p) **Ürün:** Gıda, gıda ile temas eden madde ve malzemeler, yem, yemlik maddeler,
- q) **Geçici Referans Numarası:** GGBS'ye kayıt işlemi sırasında İhracatçı Birlikleri tarafından verilen ve sisteme kaydı yapılan numara,
- r) **Referans Numarası:** Geçici referans numarasının yerine İl/İlçe Müdürlükleri tarafından verilen ve GGBS'ye kaydedilen numara,
- s) **Etiket Taahhütnamesi:** İhracattan geri dönen ürünün etiket bilgilerini, Türk Gıda Mevzuatına veya ürünün yeniden ihraç edileceği ülke veya alıcı firma taleplerine uygun hale getirileceğine dair ihracatçı tarafından verilen belge,
- t) **Bileşen Listesi:** Ürüne girdi olarak kullanılan hammaddelerin yüzde oranlarını belirten üretici/ihracatçı tarafından verilen belge, ifade eder.

Genel hükümler

Madde 5- (1) Gıda ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemeler ile yem ve yemlik maddelerin ihracatı aşamasındaki kontrol işlemleri ve sertifika düzenlenmesine ilişkin uyulması gereken genel hükümler aşağıdaki gibidir;

- a) İhraç edilmek istenen ürünleri üreten firmanın kanun gereği çalışma izni ve gıda sicili / onay veya kayıt belgesine sahip işletmeler olması zorunludur.

- b) 5996 Sayılı Kanun'un 34 üncü maddesi gereği, gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemeler ile yem ve yemlik maddelerin ihraç edilmek üzere üretildiğinin önceden İl/İlçe Müdürlüğüne bildirilmiş olması ve/veya ihraç edilecek ülke tarafından talepte bulunulduğunun ihracatçı tarafından beyan edilmesi durumunda; ihraç edilecek ürünlerde Türk Gıda ve Yem Mevzuatına uygunluk aranmaz.
- c) İhracatta öncelikli olarak alıcı ülke talebi dikkate alınacaktır. Ürünün alıcı ülke kriterlerine uygunluğunun tespiti amacıyla İl/İlçe Müdürlüğü tarafından numune alınarak muayene ve analiz sonucuna göre ihracat işlemleri gerçekleştirilir.
- d) Alıcı ülkenin herhangi bir talebinin olmadığına üretici/ihracatçı veya temsilcisi tarafından beyan edilmesi durumunda, üründen numune alınmadan sertifika düzenlenir.

İhracat Başvurusu

Madde 6-

(1) İhracat işlemleri, üretici/ihracatçı firma veya üretici/ihracatçı firma temsilcisinin aşağıdaki belgeleri hazırlayarak ilgili **ihracatçı birliklerine** başvurması ile başlar,

- a) Beyanname(Ek-1)
- b) İhraç Ürün Listesi (Ekli Liste) (EK-2),
- c) Taahhütname (Ek-3),
- d) Gerektiği durumlarda ürüne ait bileşen listesi,
- e) Vekâletname veya Yetki Belgesi veya İmza Sirküsü,
- f) İthal edilmiş ürünün hiçbir değişikliğe uğramadan ihraç edilmek istenmesi durumunda fiili ithalat aşamasında düzenlenen ithalat uygunluk yazısı ve gümrük giriş beyannamesi

(2) İlgili **ihracatçı birlikleri** tarafından, başvuruya ilişkin gerekli incelemenin yapılmasının ardından; ihracat başvurusu, firma ve ihraç edilecek ürünlere ait bilgilerin Genel Müdürlükçe tahsis edilen şifre ile GGBS'ye girişi yapılacak, ancak ihracat onayı daha sonra İl/İlçe Müdürlüğü tarafından verilecektir.

(3) İhracatçı birlikleri tarafından başvurusu kabul edilen beyanname üzerine geçici referans numarası verilerek "GGBS'ye kaydı yapılmıştır" kaşesi uygulanır.

(4) GGBS'ye kaydı yapılan ihracat başvurusuna ait bu maddenin 1'inci bendinde yer alan belgelerin asılları üretici/ihracatçı veya temsilcisi tarafından sertifika talep edilecek İl/İlçe Müdürlüğüne ibraz edilir.

(5) İl/İlçe Müdürlüğü tarafından İhracat başvurusuna ait belgeler ve GGBS kaydı incelenerek beyan edilen alıcı ülke talep ve kriterlerine göre 5.maddenin "c" ve "d" bentlerine istinaden işlemler gerçekleştirilir.

Numune alma ve analiz sonucunu değerlendirme

Madde 7-

(1) İhraç edilecek ürünlerle ilgili alıcı ülkenin talebi üzerine; bu kriterlere uygunluğun tespiti için ürünlerden numune alınır ve analize gönderilir. Analiz sonuçlarının alıcı ülke kriterlerini karşılamasının ardından sertifika düzenlenir.

(2) Numune alma, şahit numune ve itiraz hakkı konusunda ilgili yönetmelik ve tebliğ hükümleri geçerlidir.

(3) Analiz sonucunun alıcı ülke kriterleri ve Türk Gıda ve Yem Mevzuatına uygun olmadığı durumda; ürünler yedd-i emine bırakılır. Yedd-i emine bırakılan ürünlerin -raf ömrü süresi içinde- analiz sonucu tespit edilen kriterlerin uygun olduğu üçüncü bir ülkeye ihracatı söz konusu olduğunda; Gümrük Çıkış Beyannamesi ile fatura bilgilerinin kontrol edilmesinin ardından yedd-i emin kaldırılır ve ihracatına izin verilir.

Ayrıca;

- a)** İlk analiz sonuçları göz önünde bulundurularak, tespit edilen değerler için ürün kabul kriterleri uygun olan ülkelere ihraç edilmek kaydıyla; ambalaj değişikliği yapılan ya da özel işleme tabi tutulan ürünlerin ihracatına izin verilir.
- b)** Ürünlerin gönderileceği alıcı ülke kriterlerinin karşılanmaması ancak başka bir firma tarafından aynı ürünlerin gönderilebileceği başka bir alıcı ülkenin kriterlerinin karşılanması kaydıyla; diğer ihracatçı firmaya "ihraç kaydı" ile ürünler devredilebilir ve bu ürünlerin ihracatına izin verilir.

Sağlık sertifikası düzenlenmesi ve onaylanması

Madde 8-

(1) Aynı üretici tarafından üretilen bir ya da birden fazla ürünün aynı firma tarafından ihraç edilmek istenmesi durumunda; firma tarafından Ek-2 düzenlenir. Ek-2, ihtiyaca göre aynı formatta kalmak şartıyla birden fazla sayfadan oluşabilir. İl/İlçe Müdürlüğü tarafından verilen referans numarası ve tarihi, Ek-2 ile Sertifikanın ilgili bölümüne yazılır. Ek-2, "Kontrol Edilmiştir" kaşesi basılarak İl/İlçe Müdürlüğü mührü ile onaylanır.

(2) İhraç edilmek istenen ürünlerin birden fazla üretici tarafından üretilmiş olması durumunda; her bir üretici tarafından üretilmiş ürünler için ayrı sertifika düzenlenir.

(3) Bakanlığın belirlediği formatta iki nüsha olarak hazırlanan sertifiakanın her iki nüshasına da hologram etiketi yapıştırılır. Sertifika ve Ek-2'nin bir nüshası ihracatçıya verilir, diğer nüshalar İl/İlçe Müdürlüğünde muhafaza edilir.

(4) Sertifika düzenleme ve onay işlemleri, İl/İlçe Müdürlüklerinde görevli, Genel Müdürlüğe imza örnekleri gönderilmiş Kontrol Görevlisi tarafından sertifiakanın tüm nüshaları imzalanarak ve mühürlenerek gerçekleştirilir.

(5) Sertifiakanın geçerlilik süresi 4 aydır. Raf ömrü 4 aydan kısa olan ürünler için geçerlilik süresi, ürünün raf ömrü ile sınırlıdır.

(6) Firma tarafından alıcı ülkenin Ek-2’de yer alan ifadelere ek bir bilgi talebinde bulunması durumunda; mevzuat hükümlerine aykırı olmamak şartıyla Ek-2’ye bilgi ilave edilebilir.

(7) Gerekğinde ve alıcı ülkenin talep etmesi durumunda; düzenlenen sertifika Genel Müdürlükçe yeniden tasdik edilir.

Sertifika ile ilgili hususlar

Madde 9-

(1) Sertifika, Türkçe/İngilizce dillerinde düzenlenir. Sertifikanın ihracatçı ya da alıcı ülke tarafından farklı bir dilde düzenlenmesinin talep edildiği durumda; düzenlenen mevcut sertifikanın istenen dilde noter onaylı yeminli tercümesi ihracatçı tarafından yaptırılır.

(2) Sertifika imzalanırken mavi mürekkepli kalem kullanılır, isim ve unvanlar büyük harfle yazılır. Sertifika üzerindeki bilgiler mutlaka bilgisayar ortamında düzenlenir, kesinlikle el yazısı ile düzenlenemez.

(3) Üretici/ihracatçı tarafından sertifikanın ikinci bir kopyasının talep edilmesi durumunda; sertifika üzerine “Kopya-Copy” ifadesi yazılarak İl/İlçe Müdürlüklerince çoğaltılarak mühürlenir.

(4) Alıcı ülke tarafından talep edilmesi durumunda; laboratuvar tarafından düzenlenen analiz raporunun aslı veya onaylı kopyası sertifikaya eklenir.

(5) Laboratuvar analiz ve kargo ücretleri üretici/ihracatçı tarafından karşılanır.

(6) Sertifikayı imzalamaya yetkili kontrol görevlilerinin imza örnekleri Genel Müdürlüğe gönderilir. Görev değişikliği olması durumunda; tüm imza örnekleri yeniden düzenlenerek Genel Müdürlüğe bildirilir.

(7) Sertifika talepleri, doğrudan İl Müdürlükleri tarafından, sertifika ismi belirtilerek Bakanlık İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı Merkez İkmal Müdürlüğüne yazılı olarak yapılır.

(8) Sertifikanın zayi olması durumunda, ülke genelinde yayım yapan gazetelerden birine zayi ilanı verilmek suretiyle sertifikanın geçersizliği ilan edildikten sonra gazete ilanı bir dilekçeye eklenerek, İl/İlçe Müdürlüğüne başvurulur. Söz konusu sertifikadaki bilgiler esas alınarak ve yenileme sebebi belirtilerek sertifika yeniden düzenlenir.

(9) Sertifikanın okunamayacak şekilde tahrip olması durumunda, tahrip olmuş belgenin aslı bir dilekçeye eklenerek, İl/İlçe Müdürlüğüne başvurulur. Söz konusu sertifikadaki bilgiler esas alınarak ve yenileme sebebi belirtilerek sertifika yeniden düzenlenir. Daha önce düzenlenen sertifika nüshaları iptal edilerek İl/İlçe Müdürlüğünde muhafaza edilir.

İhracattan geri dönen ürünler

Madde 10-

- (1) İhraç edilen ürünlerin çeşitli nedenlerle geri dönmesi durumunda;
- a)** İlgili gümrük müdürlüğünden il müdürlüğüne hitaben yazılmış uygunluk talep yazısı,
 - b)** Dilekçe,
 - c)** Gümrük Çıkış ve Giriş Beyannamesi,
 - d)** Ürüne ait çıkış faturası,
 - e)** Varsa, ihracat aşamasında Bakanlığımızdan alınmış sertifika/lar,
 - f)** İthal edilen ürünün ihraç edildikten sonra geri dönmesi halinde gümrüğe yazılan ithalat uygunluk yazısı, talep edilir.

(2) Belgelerin tamamlanmasının ardından ihracattan geri dönen ürünün, geri dönme nedeni de dikkate alınarak ihraç edilen ürünle aynı olduğuna dair tespit yapıldıktan sonra ürün resmi kontrole tabi tutulur. Şüpheli hallerde üründen numune alınır.

(3) Resmi kontrol sonucunda Türk Gıda ve Yem Mevzuatına uygun olan ürünlerin yurda girişine izin verilir. Sadece etiket bilgilerinden kaynaklanan bir uygunsuzluk tespit edilmesi durumunda ise etiket taahhütnamesi (Ek-5) alınarak ürünlerin yurda girişine izin verilir.

(4) Resmi kontrol sonucunda Türk Gıda ve Yem Mevzuatına uygun olmadığı tespit edilen ürünler hakkında firma bilgilendirilir. Firmanın yazılı talebi doğrultusunda aşağıdaki tedbirlerden bir veya birkaçı uygulanır;

- (a) Sağlık için tehlike oluşturanlar hariç, kanun hükümlerine uygun olmayan ürünler; alıcı ülke mevzuatına uygun olması ya da alıcı ülkeye ürünle ilgili açıklamalar yapılması ve alıcı ülkenin kabul etmesi durumunda yeniden ihraç edilebilir. **(Sertifika düzenlenebilir düzenlenemeyeceği sorulacak)**

- (b) İhracattan geri dönen ürün özel işleme tabi tutulacaksa;

Özel mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, ürün Türk Gıda ve Yem Mevzuatı veya gönderileceği ülkenin şartları ile uyumlu hale getirilmesi için bir kereye mahsus seyreltme hariç, uygun olması durumunda dekontaminasyon dahil işlenir veya işleme tabi tutulur.

Bakanlık, işletmede gerçekleştirilen özel işleme tabi tutma işleminin kendi kontrolü altında ve ulusal kurallara uygun olarak gerçekleştirilmesini sağlar. İş ve işlemler tamamlandıktan sonra ürünün Türk Gıda ve Yem Mevzuatına uygunluğu kontrol edilir. Uygun olan ürünlerin yurda girişine izin verilir. Uygun olmayan ürünlerin ilk kullanım amacı dahilinde yurda girişine izin verilmez.

- (c) İlgili mevzuatında belirtilen şartları karşılaması halinde, ürün özelliği ve kullanım amacı dikkate alınarak ürünün ilk kullanım

amacı dışında başka bir kullanım amaçlı girişine izin verilebilir. Bu durumda ihraç edilen gıdanın tekrar gıda, yemin ise tekrar yem olarak ve yemin gıda olarak kullanım amaçlı girişine izin verilmez.

- (d) Bu maddenin a, b ve c bentlerine göre değerlendirilmesi mümkün olmayan ürünler Bakanlık gözetiminde işletmeci tarafından imha edilir.

Diğer Hükümler

Madde 11-

(1) Alıcı ülke talebi doğrultusunda ürüne ait son tüketim tarihi ürünün olması gereken raf ömründen daha kısa bir süre olarak belirlenmişse veya son tüketim tarihi belirtilmemişse; bu durum üretici/ihracatçı firma tarafından İl/İlçe Müdürlüklerine ihracat aşamasında beyan edilir. Ürünün geri dönmesi durumunda; ürünün olması gereken son tüketim tarihi ile ilgili ihracatçı/üretici firmanın bu beyanı esas alınır.

(2) GGBS'ye ihracatçı birlikleri tarafından sistem kaynaklı veri girişi yapılamaması durumunda, ihracat işlemlerinin aksamaması için ihracat başvuruları İl/İlçe Müdürlüklerine yapılır. Bilgisayar ortamında sertifika düzenlenir. Daha sonra sertifikaya ilişkin veri girişi ihracatçı birlikleri tarafından yapılacaktır.

(3) Bu tebliğ, doğal sular ve özel tıbbi amaçlı diyet gıdaları kapsamaz.

(4) İhracat edilen ve ihracattan geri dönen ürünlerin giriş-çıkış gümrük kapıları Bakanlık tarafından belirlenir.

(5) Bilimsel çalışma ve/veya analiz numunesi olarak gönderilen ürünlerin (en fazla 25 kg/lt olacak şekilde) insan tüketiminde kullanılmayacağı Ek-2'de belirtilmek kaydıyla; ihracatçı firmanın beyanı esas alınarak sertifika düzenlenir. Kayıt/Onay veya Çalışma izni ve Gıda Sicili Belgesi ile ilgili bilgilerin Ek-1 ve sertifikada yer almasına gerek yoktur.

(6) Spor ve diğer faaliyetlerle, yurtdışında ülkemizi temsil edecek kişi ve grupların kendi tüketimleri amacıyla götürecekleri birden fazla üretici firma tarafından üretilen gıda maddeleri için tek bir sertifikası düzenlenir.

Madde 12- (1) Bu tebliği Tarım ve Köyşleri Bakanı yürütür.

Madde 13- (1) Bu tebliğ yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.